

Original Article

Identifying Factors Affecting the Development of Men's Sports, (Case Study: Iraqi Men's Sports)

Ibrahim Khalil Ibrahim¹, Alireza Zamani Nukaabadi^{2*}

1. Ms.C. of sport management, Sport sciences department, Isfahan (Khorasgan) branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.
2. Assistant professor of Sport Management, Sport sciences department, Isfahan (Khorasgan) branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

Received: 16/8/2024, Accepted: 18/10/2024

*Corresponding Author: Alireza Zamamani Nukaabadi, Assistant Professor, Department of Sport Sciences, Faculty of Sport Management, Rasht Branch, Islamic Azad University, Isfahan (Khorasgan) branch, Isfahan, Iran, Email: alirezazamani@iau.ac.ir

How to Cite: Ibrahim, I, K., Zamani Nukaabadi, A. (2025). Identifying factors affecting the development of men's sports, (Case study: Iraqi men's sports). *Journal of Management and Organizational Behavior in Sport*, 14(18), 67-79. In Persian.

Extended Abstract

Introduction

There are various definitions of the concept of sports development. Of course, such a concept can be called sports policies. Sports development is a process by which opportunities and conditions, systems and favorable and effective platforms are provided through which people can participate in all fields, either in sports or recreational activities, and develop and improve sports performance to their desired and optimal levels. The sport development model in each country is designed in accordance with the political and governmental systems, the structure of the government organizations, and the economic, political, and cultural conditions of that country. Therefore, completely copying a model for other countries will not be effective due to the different conditions. Iraq faces many weaknesses in terms of legislation in the sports industry, especially sports development policies and structure. Identifying important factors and effective indicators in the development of Iraqi sports, and specifically men's sports, in this study demonstrates the necessity and importance of the present study, and its results can be useful for those involved in the Iraqi Ministry of Sports and Youth to identify factors for the development of sports in this country.

Methodology

Participants of the study included sports department managers, sports management and physical education professors, managers, coaches, and professional players in Iraq. They were selected through purposive and snowball sampling. In-depth semi-structured interviews were used to collect data. Twenty-three people were interviewed until theoretical saturation was achieved. The interview began with general questions about the factors affecting the development of Iraqi men's sports, and the remaining questions were based on the interviewees' responses. This qualitative study was part of a grounded theory study, and the analysis of interviews was conducted based on the Strauss and Corbin (1998) method. To ensure the validity and reliability of the data, specific qualitative research criteria were used, including acceptability and confirmability. To increase acceptability, participant review methods were used. To achieve this, the researcher summarized what the interviewees said during the interview. The full interview transcript was returned to the interviewees for confirmation or correction. To re-access the participants to confirm the interview transcript, their contact numbers were taken at the time of the interview, with their informed consent and willingness. The entire interview transcript was confirmed by the interviewees. Therefore, it was possible to judge the transferability by the readers. In the next stage, a Delphi group of 15 members was conducted in two rounds. The Delphi members were the same people who were interviewed. The concepts and codes extracted from the interview texts were provided to the Delphi group members, and some of the concepts were approved and some were rejected, and the points suggested by the Delphi members were taken into account.

Results

The results of the present study showed that the important factors for the development of men's sports in Iraq were divided into four categories included political, cultural, social, and economic factors. Political factor included depoliticization (commitment of institutions and policy-making centers in the Iraqi sports industry, political uses of the sports industry, the existence and expediency of government officials in the critical stages of decision-making and implementation), don't government interference in sports (multiple centers of power and decision-making in the country's sports body, ambiguity in roles, hidden monopolies in the sports industry), and distancing political movements and non-specialists (giving dominance to strategic thinking, eliminating paramilitary and quasi-governmental managers, non-expert interference by political figures and movements, and the existence and expediency of governments in critical stages of decision-making and implementation). The cultural factors included designing a talent identification system (paying attention to grassroots teams in different age groups, increasing the number of talent centers, and preparing a spatial planning plan for the country's sports), strengthening national authority (abolishing traditional laws and creating a flexible, dynamic and agile structure, parallel work, establishing the Supreme Sports Council) and developing fan infrastructure (creating fan centers, developing a fan culture, developing cooperation between sports institutions and fan centers, developing communication between sports institutions and fans, especially in cyberspace). The economics factors included infrastructure upgrade and development of standard sports spaces (developing the infrastructure of the professional club ownership system, and establishing the country's sports institute and bank), commercialization of the sports industry (inefficient business laws and horizontal connections with banking, insurance and other capital market institutions, registering clubs as commercial enterprises and supporting foreign investment), and privatization of the sports industry (designing a model to pave the way for privatization, empowering the private sector, and reducing government ownership, and taking the necessary legal action to provide non-governmental guarantee funds). The social factors included human resource development (holding conferences, workshops, and festivals to increase knowledge, motivating human resources for personal and organizational advancement, designing a volunteer system in the country's sports industry), internal and external environmental factors (economic, technological, cultural and political factors, holding and hosting major international competitions and events, inconsistency of international standards with national values, economic and livelihood weakness of talented families), and effective and efficient management (professionalism in the management of the country's sports industry, weakness in the field of sports diplomacy and international relations, scientific management and knowledge-based development, participatory, systemic and technical management, as well as programmatic action of managers).

Discussion and Conclusion

Development in today's world is a key concept that is referred to in various political, sociological, economic, and cultural studies and is considered a factor that distinguishes countries and regions. On the other hand, sport is one of the fundamental pillars of political, economic, social, and cultural activities and planning, and as a cultural category, it is considered a useful social phenomenon that has a very profound impact on the development of countries. The findings of this study indicate that cultural, political, social, and economic factors influence the development of Iraqi men's sports. It seems that Iraqi sports organizations need a well-written plan and a holistic vision to mainstream men's sports in the country. Among the limitations of this study is the lack of participation of some knowledgeable individuals in this field.

Keywords: Development, Iraq, men, sports

Funding

The present study received no financial support from any institution or organization.

Conflicts of Interest

The authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

We sincerely thank and appreciate all the participants who cooperated in the present research.

شناسایی عوامل موثر بر توسعه ورزش (مطالعه موردی: ورزش مردان عراق)

ابراهیم خلیل ابراهیم^۱، علیرضا زمانی نوکاآبادی^۲

۱. کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

۲. استادیار مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۰۶/۲۶، تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۱۰/۲۸

* نویسنده مسئول: علیرضا زمانی نوکاآبادی، استادیار مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران، پست الکترونیکی: alirezazamani@iaau.ac.ir

How to Cite: Ibrahim, I, K., Zamani Nukaabadi, A. (2025). Identifying factors affecting the development of men's sports, (Case study: Iraqi men's sports). *Journal of Management and Organizational Behavior in Sport*, 14(18), 67-79. In Persian.

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، شناسایی عوامل موثر بر توسعه ورزش مردان بود. این مطالعه از نوع تحقیقات کیفی بود که به روش داده‌بنیاد انجام گرفت. جامعه آماری پژوهش شامل مدیران ادارات ورزشی، اساتید مدیریت ورزشی و تربیت بدنی، مدیران، مربیان، و بازیکنان حرفه‌ای کشور عراق بود. شرکت‌کنندگان در تحقیق ۲۳ نفر بودند که به روش هدفمند و گلوله برفی انتخاب شدند و در مصاحبه عمیق و نیمه‌سازمان‌یافته شرکت کردند. برای اطمینان از روایی و پایایی داده‌ها با معیارهای خاص تحقیق کیفی شامل مقبولیت و قابلیت تایید صورت گرفت. عوامل سیاست‌زدایی، مدیریت اثربخش و کارآمد، اصلاح ساختار، تجاری‌سازی، خصوصی‌سازی، عوامل محیطی، توسعه منابع انسانی، ارتقاء زیرساخت‌ها و توسعه فضاهای ورزشی استاندارد، طراحی نظام استعدادیابی و استقرار مکانیزم توسعه به عنوان مولفه‌های اثرگذار شناسایی و استخراج شدند. این عوامل در چهار گروه فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، و اقتصادی تقسیم‌بندی شدند. نتایج نشان داد که سیاست‌زدایی و فاصله‌گیری دولت از تصمیم‌گیری در ارکان ورزشی و جلوگیری از دخالت غیرتخصصی شخصیت‌ها و جریان‌های سیاسی در صنعت ورزش از مهم‌ترین جنبه‌های سیاسی اثرگذار است. همچنین افزایش بودجه از سوی دولت و ایجاد بستر برای مشارکت هرچه بیشتر بخش خصوصی در بعد اقتصادی و به تبع آن بهبود زیرساخت‌ها، افزایش مدارس استعدادیابی و جذب استعدادهای بی‌بضاعت، افزایش مشارکت در برگزاری مسابقات بین‌المللی و توجه به باشگاه‌داری حرفه‌ای از عوامل مهم اقتصادی در توسعه ورزش به شمار می‌آید.

کلمات کلیدی: توسعه، عراق، مردان، ورزش

مقدمه

امروزه، ورزش قدرت قابل ملاحظه‌ای کسب کرده است. ورزش فقط یک سرگرمی نیست، بلکه اهمیت اجتماعی سیاسی اقتصادی زیادی برای شرکت‌کنندگان دارد (کاپویی، شیلبری و کریستین^۱، ۲۰۰۸). ورزش و اوقات فراغت را می‌توان نوعی حق، مزیت و تجربه تندرستی در نظر گرفت. اگر مردم فرصت و جایگاهی برای بازی نداشته باشند و یا دولت‌ها، فضاهایی برای تفریح عمومی مهیا نسازند، دنیا به مکان افسرده کننده‌ای تبدیل خواهد شد. ورزش، عنصر اساسی تجربه انسانی است و فعال‌بودن در اوقات فراغت نقش مهمی در ظرفیت سلامتی جامعه دارد. بر این اساس دولت‌ها، سازمان‌های غیردولتی و نهادهای بخش خصوصی باید در روند برنامه‌ریزی، نظارت و پیشرفت تجارب اوقات فراغت، تفریح و بازی‌های فعال همچون بازدارنده‌های بیماری و امراض مرتبط سرمایه‌گذاری کنند. دولت‌ها باید گسترش و توسعه ورزش را سرلوحه برنامه‌های درازمدت خود قرار دهند؛ در غیر این صورت باید در انتظار آمارهای نگران‌کننده بیماری‌ها، غیبت از کار در اثر بیماری‌های ناشی از کم‌تحركی، افزایش مرگ و میر و کاهش سطح بهداشت عمومی باشند (آلونسو-داس-سانتوز و همکاران^۲، ۲۰۱۸).

مدل ورزش در هر کشوری متناسب با نظام‌های سیاسی، حکومتی و ساختار تشکیلات دولتی، شرایط اقتصادی، سیاسی و فرهنگی آن کشور طراحی می‌شود، لذا الگو برداری کامل از یک مدل برای سایر کشورها به دلیل تفاوت شرایط مختلف، اثر بخشی لازم را بر نخواهد داشت (شریعتی فیروزآبادی، رنجبر و منظمی، ۲۰۲۴). به عنوان مثال، مدل صنعت ورزش آلمان از اصولی مانند استقلال صنعت ورزش، حمایت، همکاری و مشارکت در ورزش ریشه گرفته است. به طور کلی مداخله آلمان در صنعت ورزش در مقایسه با بسیاری از کشورها کمتر است. ساختار صنعت ورزش

آلمان تا حد زیادی به وسیله ساختار فدرال کشور شکل گرفته است. در استونی، کمیته المپیک بعد از اینکه در سال ۲۰۰۱ با اتحادیه مرکزی ورزش ادغام گردید، به سازمان مرجع صنعت ورزش این کشور تبدیل شد و مسئولیت توسعه ورزش کشور را بر عهده گرفت. در بریتانیا، ورزش غیرمتمرکز است. چهار بخش دولتی، غیردولتی، منطقه‌ای و محلی، هر یک برای تعیین سیاست‌های ورزشی متفاوت، دارای قدرت هستند. سازمان های مسئول ورزش دارای ساختاری غیرمتمرکز، توسعه‌یافته و با سابقه طولانی هستند. ترکیه از کشورهایی است که در قانون اساسی آن، ماده ای به صنعت ورزش اختصاص یافته است. وزارت ورزش و جوانان به عنوان ستون فقرات ورزش ترکیه، در سال ۱۹۳۸ تاسیس شد. ویژگی صنعت ورزش دانمارک، تعداد زیاد داوطلبانی است که مدیریت باشگاه‌ها را انجام می‌دهند و به عنوان مربی کار می‌کنند. از سیستم ورزش نروژ، به عنوان بهترین نمونه یاد می‌شود. این کشور توانسته هم زمان یک برنامه موفق برای نخبگان و یک برنامه که برای هر شهروند طراحی شده را اجرا نماید. این توازن در صحنه‌های ورزش بین المللی امروزی نادر است. ویژگی ساختار ورزش هلند، سازمان پایین به بالای آن است. ساختار ورزش و باشگاه‌های ورزشی، توسط بخش داوطلب و بدون کنترل مستقیم دولت سازماندهی می‌شوند و مهم‌ترین ذی‌نفعان و سیاست‌گذاران آن مستقل از دولت هستند (هاشمی و همکاران، ۱۴۰۰).

تعاریف گوناگونی از مفهوم توسعه ورزشی صورت پذیرفته است. البته چنین مفهومی را می‌توان همان سیاست‌های ورزشی نامگذاری نمود (محمدی مغانی و همکاران، ۱۳۹۵). مفهوم توسعه ورزشی خیلی جامع می‌باشد و قادر است توسعه ورزشی را در تمامی سطوح همگانی، نخبگی و... شامل گردد (شعبانی و خواجه، ۱۳۹۶). در این میان، سیاست‌ها و برنامه‌ریزی‌های مسئولین ورزش در هر کشوری ممکن است سوگیری‌ها و معنای توسعه در هر سطحی از ورزش را،

¹ Kalliopi, Shilbury & Christine

² Alonso-Dos-Santos, et al.

بااهمیت‌تر یا کم‌اهمیت‌تر نماید. ولی نکته مهم و قابل تفکر، جداسازی سطوح توسعه ورزش و سطوح توسعه در هر سطحی می‌باشد که اغلب خیلی سخت بوده و خیلی زیاد توسط سیاستمداران و برنامه‌ریزهای ورزشی هر کشور متأثر می‌گردد (ویلیامز، ۲۰۰۸). توسعه ورزش عبارت از رویه‌ای است که توسط آن فرصت‌ها و شرایط، سیستم‌ها و بسترهای مطلوب و اثربخش مهیا می‌شود که به واسطه آن مردم می‌توانند در تمامی زمینه‌ها یا در زمینه ورزشی و یا اعمال تفریحی مشارکت نمایند و انجام ورزش را تا سطح‌های مورد نظر و بهینه خویش فرا برده و ارتقا بخشید (سوتیریادو و همکاران، ۲۰۰۸). فعالیت‌های ورزشی دیگر فعالیتی تفریحی نمی‌باشد بلکه به نیازی بنیادی در ملل مبدل گردیده است. مزایای مادی و غیرمادی ورزشی را نمی‌شود کم‌اهمیت پنداشت؛ هم از جانب مزایای مادی لحظه‌ای که برای سازمان‌های تجاری صنعتی در پی دارد و هم از جانب مزایای بلندمدتی مانند ارتقاء سطوح سلامتی و تندرستی، استفاده مطلوب‌تر از نیروی کاری و ارتقاء اشتغال در قسمت‌های ورزشی و غیرورزشی ایجاد می‌نماید. از این رو ضروری می‌باشد تا حکومت‌ها به منظور استفاده از مزیت‌های بلندمدت ورزشی آن را یک محصول سرمایه‌ای محسوب نموده و به منظور ترویج آن بویژه در بخش عمومی توجه مکفی را جهت ترقی آن مبذول نمایند (کارتاکولیس، کارلیس و کارپاداک، ۲۰۰۹).

رویکردهای مختلفی در مورد توسعه ورزش ارائه شده است. در رویکرد جامعه‌گرا تاکید بر این می‌باشد که اجتماع به سمت ورزش گرایش پیدا کند. ارتقاء سطح شادی و سلامت جسمی و روانشناختی از آن قبیل بوده است. این روش در بین ملل اروپایی شمال و همچنین در آمریکا شمالی مرسوم بوده است. با ترویج ورزشی در اجتماع فرصت پرورش و شناخت استعدادها جهت قهرمان‌شدن موجود است. در رویکرد مبتنی بر نخبگان

سعی شده بر گسترش و بهبود ورزش افراد برگزیده و نخبه تاکید گردد. در حقیقت توسعه در زمینه ورزش قهرمانی دارای محوریتی خاص بوده است (دارابی، رحمان‌پور و خسروی‌پور، ۱۴۰۱). بعد از دهه ۱۹۵۰ و استفاده ورزش از رسانه‌های گروهی بخصوص تلویزیون باعث اقبال بدون سابقه اجتماع از ورزش گردید. در نتیجه ورزش به مثابه تجارت، در قسمتی از اجتماع جاری گردید. استقبال وسیع همگانی از ورزش در جوامع مدرن صنعتی سبب گردیده که ورزش به عنوان ابزار تربیتی عام در سالیان اخیر خیلی طرفدار پیدا نماید. توسعه ورزش باعث مشهورشدن اسم ملل پیروز در رده جهانی می‌گردد. سرافراز شدن و افتخار ملی، یکی از فاکتورهای روحیه دهنده در بین ملت‌ها می‌باشد و ملل به منظور برای تحقق آن به مردم متعهد هستند. وجود اشخاص مشهور سیاسی در عرصه ورزشی، حاکی از اهمیت فوتبال به منزله اهرمی سیاسی می‌باشد (سوتیریادو و همکاران، ۲۰۰۸). بستر رقابت بین المللی خیلی تنگ می‌باشد، چراکه دوران گرایش پیدا کردن به رویه‌های سنتی، حسب مورد، مقطع‌گرا و تصادفی خیلی وقت است که طی گردیده و به جای آن روی‌های علمی، فراگیر، دایمی و سیستمی ترویج پیدا کرده است. بدون استفاده از حواصل و نتایج علمی، فنون و تجارت پر تراک ساماندهی شده نمی‌توان موفقیت کسب نمود. در حقیقت به صورت مستمر یک ترکیب از رویه‌های فوق در بین ملل و نواحی دنیا ترویج پیدا می‌کند. بنابراین شایسته است که به موردهای چهار گانه به منزله نقاط مرزی رویه‌های گسترش تربیت بدنی و ورزشی نگاه گردد (آلونسو-داس-سانتوز و همکاران، ۲۰۱۸).

در مطالعات مختلف عوامل متعددی برای توسعه ورزش ذکر شده است. نتایج دارابی، رحمان‌پور و خسروی‌پور (۱۴۰۱) نشان داد عوامل موثر بر توسعه ورزش شامل عوامل حرفه‌ای، عوامل فرهنگی اجتماعی، عوامل زیرساخت و امکانات، عوامل

⁴ Sotiriadou, et al.

⁵ Alonso-Dos-Santos, et al.

¹ Williams

² Sotiriadou, et al.

³ Kartakoullis, Karlis, & Karapadaki

اقتصادی، عوامل مدیریتی و سازمانی، عوامل انگیزشی، عوامل آموزشی و علمی، عوامل انسانی، عوامل رویداد و عوامل رسانه‌ای هستند. نتایج مردانی، نظری و تابش (۱۴۰۰) نشان داد عوامل انگیزه‌بخش، عوامل مدیریتی، عوامل تسهیل‌ساز، عوامل توسعه‌بخش و عوامل بسترساز در توسعه ورزش شهروندی تاثیرگذار هستند. یافته‌های هاشمی و همکاران (۱۴۰۰) نشان داد بر اساس نتایج تحلیل مسیر، توسعه ورزش‌های تفریحی رابطه مستقیم و مثبتی با سلامت جسمانی دارد. عسکریان و رهبر (۱۴۰۰) نشان دادند با توجه به رویکرد سیستمی، مدل توسعه ورزش ایران دارای پنج بخش ورودی شامل ذی‌نفعان (کلان، میانی و خرد) و رویه‌ها (توسعه سامانه انسانی، توسعه مدیریت، توسعه نظام مالی، توسعه تجهیزات و تسهیلات، توسعه فرهنگی، توسعه نهادی، ترویج، توسعه سیستم رقابت)، پردازش شامل سه فرایند جذب، نگهداری (نگهداری استعداد، نگهداری مشارکت ورزشی جامعه) و پرورش، خروجی شامل پیامدهای فرهنگی - اجتماعی، پیامدهای اقتصادی و پیامدهای سیاسی، نظام بازخورد یا همان نظام کنترل و ارزشیابی و در نهایت محیط شامل بسترهای فرهنگی - اجتماعی، اقتصادی و سیاسی - حقوقی است. ملایی و همکاران (۱۳۹۹) در بررسی عوامل موثر بر توسعه ورزش قهرمانی نشان دادند که بیشترین ضریب اثرگذاری در مدل مربوط به ابعاد کلان توسعه به ترتیب به توسعه فرهنگی و توسعه اجتماعی تعلق داشت. یافته‌های اصغری، دوستی و کلاته سیفری (۱۳۹۸) نه عامل فرهنگی و اجتماعی مؤثر بر توسعه ورزش سالمندی شامل پخش موزیک در پارک‌ها، مفرح کردن ورزش برای سالمندان، فرهنگ‌سازی و ایجاد روحیه و انگیزه در سالمندان، ایجاد نگرش صحیح در سالمندان، افزایش امید به زندگی در سالمندان، ایجاد آسودگی خاطر در سالمندان، حضور اعضای خانواده و دوستان ورزش در کنار سالمند، فضای صمیمی بین مسئولین و مربیان و سالمندان ورزشکار، کمک به رفع مشکلات شخصی

سالمندان جهت عدم ترک ورزش مشخص شد که در سه حیطه محیطی، بین فردی و درون فردی قرار گرفتند. جهان‌تاب، مهدی‌پور و خطیب (۱۳۹۷) نشان دادند عامل فرهنگی و اجتماعی، مدیریتی و سازمانی، اقتصادی، نیروی انسانی متخصص، امکانات و تجهیزات، انگیزشی، زمانی، آب و هوا و رسانه بر توسعه ورزش‌های پایه در مدارس ابتدایی تاثیر دارند. سیف، نعمتی و خیابانی (۱۳۹۶) عوامل موثر بر رشد و توسعه ورزش‌های همگانی در بین سالمندان را عوامل بهداشتی-روانی، اجتماعی- فرهنگی و اقتصادی ذکر کردند.

علی‌رغم این‌که صنعت ورزش عراق تغییرات تشکیلاتی و ساختاری متعددی را تجربه کرده اما در واقع نتوانسته نقش شایسته خود را در رسیدن به اهداف ورزشی و غیر ورزشی ایفا نماید و جایگاه بایسته‌ای به دست آورد. عراق به لحاظ قانون گذاری در صنعت ورزش به ویژه سیاست های توسعه و ساختار ورزش با ضعف های بسیاری روبرو است. نتایج تحقیقات مختلف نشان می دهد که در زمینه امور مالی نیز، در صنعت ورزش عراق، شفافیت وجود ندارد و تامین مالی بیشتر بخش های این صنعت از طریق منابع مالی دولتی صورت می گیرد که وضعیتی مشابه با کشور ایران است. وجود سازمان های موازی و مشخص نبودن متولی امور ورزشی پرورشی، همگانی، قهرمانی و حرفه ای و توانمند بودن سیاست گذاری و اجرا در وزارت ورزش از دلایل دیگر ناکارآمدی این صنعت در کشور عراق می باشد. بدین ترتیب شناسایی عوامل مهم و شاخص های اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و اقتصادی در توسعه ورزش عراق و به طور خاص ورزش مردان در این پژوهش، نشان از ضرورت و اهمیت پژوهش حاضر دارد و نتایج حاصل از آن می تواند برای دست‌اندرکاران در وزارت ورزش و صنعت ورزش عراق به جهت شناسایی عوامل توسعه صنعت این کشور مفید باشد (قنبری، خوروش و عسکری، ۱۴۰۳).

امروزه ورزش برای همه حکومت‌ها اهمیتی دوچندان یافته است، چرا که با استفاده از ورزش اهداف گوناگونی در مسیر بهبود اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، رفاهی و سلامتی دنبال می‌شود و در صورت وجود مدیریت و ساختاری صحیح می‌توان به این اهداف دست پیدا کرد. به عبارت دیگر، امروزه فراگیر شدن صنعت ورزش، به عنوان ابزاری برای توسعه در ابعاد سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و غیره مطرح است، لذا لزوم تبیین عوامل موثر در رشد و توسعه این ابزار می‌تواند در نیل به اهداف و سیاست‌های استراتژیک کشورها موثر واقع شود (باریرا، ساتوز و مازی^۱، ۲۰۲۲). شناسایی عوامل مهم و شاخص‌های موثر در توسعه ورزش عراق و به طور خاص ورزش مردان در این پژوهش، نشان از ضرورت و اهمیت پژوهش حاضر دارد و نتایج حاصل از آن می‌تواند برای دست اندرکاران در وزارت ورزش و جوانان عراق به جهت شناسایی عوامل توسعه ورزش این کشور مفید باشد.

روش‌شناسی

جامعه آماری پژوهش شامل مدیران ادارات ورزشی، اساتید مدیریت ورزشی و تربیت بدنی، مدیران، مربیان، و بازیکنان حرفه‌ای در کشور عراق بود. شرکت‌کنندگان در تحقیق به روش هدفمند و گلوله برفی انتخاب شدند. از مصاحبه عمیق نیمه‌ساختاریافته برای گردآوری داده‌ها استفاده شد. با ۲۳ نفر مصاحبه انجام شد تا اشباع نظری به دست آمد. مصاحبه با طرح سوالات کلی در خصوص عوامل موثر بر توسعه ورزش مردان عراق آغاز شد و باقی پرسش‌ها بر اساس پاسخ‌های مصاحبه‌شوندگان مطرح شد. در طی انجام مصاحبه‌ها از مشارکت‌کنندگان خواسته شد برای توصیف پدیده مطرح‌شده مثال یا مثال‌هایی ارائه داده و یا این‌که دلایل پاسخ‌های خود را بیان کنند. زمان مصاحبه‌ها بین ۲۰ تا ۴۰ دقیقه بود. مصاحبه‌ها کلمه به

کلمه دست‌نویس و بلافاصله تجزیه و تحلیل شد. داده‌های جدید همزمان با تمام داده‌ها مقایسه شد تا محوریت مطلوب در بین داده‌ها آشکار گردد. داده‌ها با دقت به کوچک‌ترین اجزاء ممکن شکسته شده و تفاوت‌ها و تشابهات مورد مقایسه قرار گرفت. این مطالعه کیفی بخشی از یک مطالعه از نوع نظریه زمینه‌ای بوده و تحلیل مصاحبه‌ها بر اساس روش استراوس و کوربین^۲ (۱۹۹۸) انجام گرفت. برای اطمینان از روایی و پایایی داده‌ها با معیارهای خاص تحقیق کیفی شامل مقبولیت و قابلیت تایید صورت گرفت. جهت افزایش مقبولیت از روش‌های بازنگری توسط شرکت‌کنندگان استفاده شد. برای رسیدن به آن، محقق گفته‌های مصاحبه‌شوندگان در طول انجام مصاحبه را خلاصه نمود. متن کامل مصاحبه جهت تایید و یا اصلاح به مصاحبه‌شوندگان برگردانده شد. برای دسترسی مجدد به مشارکت‌کنندگان جهت تایید متن مصاحبه بدین گونه عمل شد که در زمان مصاحبه با کسب رضایت آگاهانه و تمایل آنها، شماره تماس آنها گرفته شد. تمامی متن مصاحبه توسط مصاحبه‌شوندگان تایید شد. بنابراین قضاوت در مورد قابلیت انتقال توسط خوانندگان امکان‌پذیر گردید. در مرحله بعد با ۱۵ نفر از اعضای گروه دلفی در دو دور انجام گرفت. اعضای دلفی همان افراد مصاحبه‌شونده بودند. مفاهیم و کدهایی که از متن مصاحبه‌ها استخراج شد در اختیار اعضای گروه دلفی قرار گرفت و بعضی از مفاهیم مورد تایید و بعضی از آنها رد شدند و نکات پیشنهادی اعضای دلفی در نظر گرفته شد.

نتایج

جدول ۱ مشخصات شرکت‌کنندگان در تحقیق را ارائه می‌دهد.

² Strauss & Corbin

¹ Barreira, Santos, & Mazzei

جدول ۱- مشخصات جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان در تحقیق

تعداد	انواع	مشخصه
۶	مدیران ادارات ورزشی	تخصص
۵	اساتید مدیریت ورزشی	
۵	اساتید تربیت بدنی	
۷	مربیان و بازیکنان حرفه‌ای	
۸	دکتری	مدرک تحصیلی
۱۰	کارشناسی ارشد	
۵	کارشناسی	

جدول ۲ بخشی از نتایج کدگذاری باز بر اساس کدهای ثانویه، کدهای مفهومی و مقولات ارائه شده را نشان می‌دهد.

جدول ۲ - نمونه‌ای از کدگذاری ثانویه و شکل‌دهی مقولات

مقولات	فراوانی	مفاهیم	کدهای مفهومی
عوامل سیاسی	۱۲	سیاست‌زدایی	تعهد نهادها و مراکز سیاست‌گذاری در صنعت ورزش عراق، استفاده‌های سیاسی از صنعت ورزش، دخالت غیرتخصصی شخصیت‌ها و جریان‌های سیاسی، وجود و مصلحت‌اندیشی دولتی‌ها در مراحل حساس تصمیم‌گیری و اجرا
	۱۳	عدم دخالت دولت در ورزش	تعدد مراکز قدرت و تصمیم‌گیری در بدنه ورزش کشور، ابهام در نقش، فقدان استقلال وزارت ورزش و جوانان و کمیته ملی المپیک و فدراسیون‌های ورزشی عراق، تمرکززدایی نظام اداری و طراحی مکانیزم پرداخت‌های عادلانه، انحصارهای پنهان موجود در صنعت ورزش
	۱۱	فاصله‌گیری جریان‌های سیاسی و افراد غیرمتخصص	حاکمیت بخشیدن به تفکرات استراتژیک، حذف مدیران شبه نظامی و شبه دولتی، مدیریت درآایی فیزیکی صنعت ورزش، بی‌توجهی دولت به ورزش و عدم اجرای طرح‌های مصوب و قوانین بالادستی، بده بستان‌های مدیران کلان، ظاهرسازی و کتمان واقعیت‌ها برای مثبت جلوه‌دادن وضعیت موجود، تعهد نهادها و مراکز سیاست‌گذاری در صنعت ورزش عراق، استفاده‌های سیاسی از صنعت ورزش، دخالت غیرتخصصی شخصیت‌ها و جریان‌های سیاسی، وجود و مصلحت‌اندیشی دولتی‌ها در مراحل حساس تصمیم‌گیری و اجرا
عوامل فرهنگی	۱۱	طراحی نظام استعدادیابی	توجه به تیم‌های پایه در رده‌های سنی مختلف، افزایش تعداد کانون‌های استعدادیابی، ایجاد نهاد ملی ورزش دانش‌آموزی و دانشجویی، تهیه طرح آمایش سرزمینی ورزش کشور
	۱۰	تقویت اقتدار ملی	اصلاح نظام بودجه‌ریزی صنعت ورزش کشور، منسوخ کردن قوانین سنتی و ایجاد ساختاری منعطف، پویا و چابک، موازی‌کاری، تداخل وظایف و ناهمگونی میان نهادها و سازمان‌های ورزشی کشور، ایجاد شورای عالی ورزش
	۱۰	توسعه زیرساخت‌های هواداری	ایجاد کانون‌های هواداری، توسعه فرهنگ هواداری توسعه همکاری نهادهای ورزشی با کانون‌های هواداری، توسعه ارتباطات نهادهای ورزشی با هواداران به ویژه در فضای مجازی
	۱۳	ارتقاء زیرساخت‌ها و توسعه فضاهای ورزشی استاندارد	تقویت جایگاه عراق در نهادها و فدراسیون‌های جهانی و قاره‌ای، توسعه سیستم‌های اطلاعاتی و سامانه‌های پشتیبان تصمیم ورزش، توسعه عدالت اجتماعی فضاهای ورزشی، توسعه زیرساخت‌های نظام باشگاه‌داری حرفه‌ای، تشکیل نهاد خیرین ورزشگاه‌سازی، ایجاد انستیتو و بانک ورزش کشور
	۱۲	تجاری‌سازی صنعت ورزش	قوانین تجاری ناکارآمد و ارتباطات افقی با بانکداری، بیمه و سایر نهادهای بازار سرمایه، ثبت باشگاه‌ها به عنوان بنگاه‌های تجاری و حمایت از سرمایه‌گذاری

مقولات	فراوانی	مفاهیم	کدهای مفهومی
عوامل اقتصادی			خارجی، تامین منابع مالی و توزیع عادلانه آن، فراهم نمودن الزامات قانونی برای اخذ مولفه‌های درآمدزایی مانند حق پخش
	۱۱	خصوصی‌سازی صنعت ورزش	طراحی الگوی راه‌گشای خصوصی‌سازی، توانمندسازی بخش خصوصی و کاهش تصدی‌گری دولت، اقدام قانونی لازم برای تامین صندوق‌های غیردولتی ضمانت
	۱۳	توسعه منابع انسانی	برگزاری همایش‌ها، کارگاه‌ها و جشنواره‌های دانش‌افزایی، ایجاد انگیزه برای منابع انسانی جهت ارتقاء شخصی و سازمانی، طراحی نظام داوطلبی در صنعت ورزش کشور
عوامل اجتماعی	۱۱	عوامل محیطی درونی و بیرونی	عوامل اقتصادی، تکنولوژیکی، فرهنگی و سیاسی، برگزاری و میزبانی مسابقات و رویدادهای بزرگ بین‌المللی، ناهمسو بودن ضوابط بین‌المللی با ارزش‌های ملی، ضعف اقتصادی و معیشتی خانواده‌های دارای استعداد
	۱۱	مدیریت اثربخش و کارآمد	حرفه‌ای‌گرایی در مدیریت صنعت ورزش کشور، ضعف در حوزه دیپلماسی ورزشی و روابط بین‌الملل، تعریف و اجرای مدیریت اجرایی ورزشی، تعیین شاخص‌های انتخاب مدیران و نظام‌مندشدن مدیریت صنعت ورزش، تسهیل و انتقال تجارب مدیران نهادها و سازمان‌های ورزش کشور، مدیریت علمی و توسعه‌پذیری مبتنی بر دانایی، مدیریت مشارکتی، سیستمی و فنی و همچنین برنامه‌ای عمل کردن مدیران

بر اساس کدگذاری‌های انجام شده مدل تحقیق تدوین شد که در شکل ۱ ارائه شده است.

شکل ۱ - عوامل مهم توسعه ورزش مردان در عراق

بحث و نتیجه‌گیری

توسعه در جهان امروز از مفاهیم کلیدی است که در مطالعات مختلف سیاسی، جامعه‌شناسی، اقتصادی و فرهنگی به آن اشاره می‌شود و به عنوان یک عامل تفکیک‌کننده کشورها و مناطق مطرح است. از سوی

دیگر ورزش یکی از ارکان اساسی فعالیت‌ها و برنامه‌ریزی‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی است و به عنوان مقوله‌ای فرهنگی یک پدیده مفید اجتماعی محسوب می‌شود که تاثیرگذاری بسیار عمیقی در توسعه کشورها دارد. ساختارهای صنعتی و اقتصادی و

سیاسی جامعه در دنیای امروز ارتباط متقابلی با ورزش دارند؛ یعنی از طرفی توسعه صنعتی و اقتصادی بر ارتقای کیفیت ورزشی در کل جامعه تاثیر می‌گذارد و در مقابل توجه به ورزش در سطوح تربیتی، همگانی، قهرمانی و حرفه‌ای عامل مؤثری جهت تامین نیروی انسانی سالم و بانشاط و در نتیجه شکوفایی صنعتی، اقتصادی و اجتماعی است (فراهانی و همکاران، ۱۳۹۹).

هدف از پژوهش حاضر، تحلیل عوامل موثر بر توسعه ورزش مردان در کشور عراق بود. بر اساس نتایج، ۱۲ عامل در توسعه ورزش مردان عراق موثر هستند که در چهار بعد فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، و اقتصادی تقسیم‌بندی شدند. بعد سیاسی شامل سیاست‌زدایی و فاصله‌گیری دولت از تصمیم‌گیری در ارکان ورزش، عدم دخالت دولت در ورزش و سیاست‌زدایی در ورزش است. امروزه، ورزش قدرت قابل ملاحظه‌ای کسب کرده است. ورزش فقط یک سرگرمی نیست، بلکه اهمیت اجتماعی سیاسی اقتصادی زیادی برای کشورها دارد. امروزه صنعت ورزش برای همه حکومت‌ها اهمیتی دوچندان یافته است، چرا که با استفاده از ورزش اهداف گوناگونی در مسیر بهبود اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، رفاهی و سلامتی دنبال می‌شود و در صورت وجود مدیریت و ساختاری صحیح می‌توان به این اهداف دست پیدا کرد. به عبارت دیگر، امروزه فراگیر شدن صنعت ورزش، به عنوان ابزاری برای توسعه در ابعاد سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و غیره مطرح است، لذا لزوم تبیین عوامل موثر در رشد و توسعه این ابزار می‌تواند در نیل به اهداف و سیاست‌های استراتژیک کشورها موثر واقع شود (سجادی و علیدوست قهفرخی، ۱۴۰۴). حکومت‌ها در ورزش دخالت می‌کنند تا ارزش‌ها و ایده‌های سیاسی خاصی را در بین شهروندان ترویج دهند. خصوصاً در مواقعی که شرایط کشوری نامساعد باشند، حکومت آن کشور در ورزش دخالت خواهد کرد تا ارزش‌ها و ایده‌های خاصی را ترویج نمایند. البته مشکل است تا بفهمیم که

تا چه اندازه ورزش روی مردم تاثیر می‌گذارد و تا چه اندازه ورزش نماینده ایدئولوژیکی یک جامعه خاص است (کشاورز، همتی‌نژاد و آزادوری، ۲۰۱۲). یکی از موارد که در این راستا به چشم می‌خورد استفاده دولت‌ها از افراد سیاسی در مدیریت ورزشی است. مطالعه جلالی فراهانی (۱۳۹۳) در بررسی سوابق تحصیلی، سیاسی و ورزشی مدیران ارشد ورزش ایران و کشورهای برزیل، ژاپن، آلمان، استرالیا و آفریقای جنوبی نشان داد اکثر قریب به اتفاق رؤسای ورزشی و وزیران این کشورها بدون استثناء دارای سابقه سیاسی بوده‌اند. این نتایج نشان می‌دهد با این که در بسیاری از کشورها استفاده از افراد سیاسی در مدیریت ورزش رایج است اما لازم است این امر در عراق که ساختارهای ورزشی ضعیفی دارد مورد بررسی مجدد قرار گیرد. مدافعان دخالت سیاسیون در ورزش معتقدند که اگر دولتمردان علاقه همه شهروندان را در گسترش ورزش در نظر بگیرند، این دخالت به‌عنوان یک ایده‌آل در نظر گرفته می‌شود. این قسمت از تحقیق با مطالعات کشاورز، همتی‌نژاد و آزادوری (۲۰۱۲) و سجادی و علیدوست قهفرخی (۱۴۰۴) همسو است.

بعد اقتصادی شامل ارتقاء زیرساخت‌ها و توسعه فضاهای ورزشی استاندارد، تجاری‌سازی صنعت ورزش و خصوصی‌سازی ورزش بود. در این بعد می‌توان به برنامه‌ریزی در جذب حامیان مالی، سرمایه‌گذاری و حمایت از ورزش، افزایش بودجه هیئت‌های ورزشی شهرها، ایجاد درآمدزایی برای تیم‌های ورزشی، افزایش حمایت‌های محلی و خیرین، ساخت اماکن ورزشی در مناطق کمتر توسعه یافته، استفاده از تجهیزات به روز و پیشرفته، توزیع عادلانه امکانات و تجهیزات ورزشی در سراسر کشور، افزایش تجهیزات و امکانات ورزشی در مدارس، و تجهیز و بازسازی اماکن ورزشی قدیمی اشاره کرد. از طرفی دولت می‌تواند با خصوصی‌سازی ورزش در عراق به توسعه ورزش کمک کند. نقش سیاسی دولت در فرایند خصوصی‌سازی ورزش را می‌توان به چهار مولفه انسجام سیاسی- اجتماعی،

حاکمیت قانون، مشارکت سیاسی و قدرت دولت تقسیم کرد. اعتماد متقابل بین ملت و دولت و بخش خصوصی، ثبات در سیاست‌های دولت، عزم ملی و اعتقاد راسخ سیاسی اقتصادی، وجود سیاست‌ها و برنامه‌های مشخص از مؤلفه‌هایی است که می‌توانند بر خصوصی‌سازی ورزش اثر بگذارند. این قسمت از تحقیق با یافته‌های شریعتی فیروزآبادی، رنجبر و منظمی (۲۰۲۴) و محمدی مغانی و همکاران (۱۳۹۵) همسو است.

نتایج مطالعات نشان داده عامل اجتماعی در توسعه ورزش دخیل است (شریعتی فیروزآبادی، رنجبر و منظمی، ۲۰۲۴؛ خداداد کاشی و کریم‌نیا، ۱۳۹۵). مطالعه‌ای به این نتیجه رسید که در ابعاد کلان توسعه ورزش به ترتیب به توسعه فرهنگی و توسعه اجتماعی بیشترین تاثیر را دارند (ملایی و همکاران، ۱۳۹۷). همچنین، محیط اجتماعی می‌تواند شرایطی را ایجاد کند که ورزشکاران به بالاترین سطح عملکرد خود دست پیدا کنند (شریعتی فیروزآبادی، رنجبر و منظمی، ۲۰۲۴). این بعد شامل توسعه منابع انسانی، مدیریت اثربخش و کارآمد، و عوامل محیطی بیرونی و درونی است. در حوزه منابع انسانی عواملی از قبیل استفاده از مربیان با دانش داخلی و خارجی، افزایش داوران سطح بالا، استفاده از حضور دلسوز محلی و مدیران متخصص در سطوح عالی ورزش، افزایش و گسترش ورزشکاران سازمان یافته در سراسر کشور، ایجاد پایگاه داده، افزایش تعداد متخصصان علوم ورزشی و برنامه‌ریزی دقیق ورزش (ورزشکاران، مربیان، مکان‌ها و ...) بود. مدیریت اثربخش شامل برگزاری منظم مسابقات در تمام سنین، وجود برنامه راهبردی بلند مدت برای توسعه ورزش، آرایش دقیق اماکن ورزشی، ایجاد تفاهم‌نامه‌های همکاری ورزشی با کشورهای همسایه بود. در حوزه مدیریت اثربخش و کارآمد ورزش مشخص شده سیاست‌های مراکز آموزشی، ارزیابی مستمر راهبردهای عملیاتی، فعالیت‌های پژوهشی، منابع انسانی متخصص، استانداردسازی سازه‌های

ورزشی، مراکز تصمیم‌گیری ICT محور، بوروکراسی-زدایی، جهت‌دهی خیران به سمت ورزش تربیتی، معماری اماکن و فضاهای ورزشی، سبک زندگی، تورم و ظهور فن‌آوری‌های نوین مانند هوش مصنوعی موثر هستند (اسماعیل‌پور بایکی، شجاعی و حامی، ۱۴۰۰). عوامل محیطی مؤثر بر توسعه ورزش شامل وضعیت اقتصادی خانواده‌ها، رسانه‌های جمعی، محیط زیست (صفاری و قره، ۱۳۹۶)، عوامل اقتصادی، اخلاقی، سیاسی، جمعیت‌شناختی، اجتماعی، فناوری و حقوقی (فرخ‌شاهی‌نیا و همکاران، ۱۴۰۰) هستند که لازم است مد نظر قرار گیرند.

بعد فرهنگی شامل طراحی نظام استعدادیابی، تقویت اقتدار ملی و توسعه زیرساخت‌های فرهنگ هواداری بود. طراحی نظام استعدادیابی شامل ایجاد مراکز استعدادیابی، توجه به نیازهای ورزشکاران، علمی‌سازی فرآیند استعدادیابی، تدوین برنامه حمایتی فدراسیون-های ورزشی، توانمندسازی مربیان استعدادیاب، بهبود عوامل مدیریتی، استعدادیابی عمومی علمی و عمیق، ایجاد تعهد در مربیان، توسعه اماکن و تجهیزات استعدادیابی، گسترش منابع شبکه‌ای و ارتباطاتی، ایجاد فرآیند توسعه پایدار ورزش، جذب حمایت‌های دولت، رفع محدودیت‌های این حوزه و برگزاری منظم مسابقات در سطوح مختلف است. بهبود عوامل مدیریتی، جذب حمایت‌های دولت، تدوین برنامه حمایتی فدراسیون‌ها، توانمندسازی مربیان، ایجاد مراکز استعدادیابی، برگزاری منظم مسابقات، توسعه اماکن و تجهیزات استعدادیابی، علمی‌سازی فرآیند استعدادیابی، گسترش منابع شبکه‌ای و ارتباطی و ایجاد فرآیند توسعه پایدار ورزش از جمله شاخص‌های مهم تاثیرگذار در توسعه استعدادیابی در ورزش است (قنبری، خوروش و عسکری، ۱۴۰۱).

یکی از عوامل بسیار مهم بر کیفیت رویدادها و مسابقات ورزشی، تماشاگران و طرفداران تیم‌ها هستند. آنها مهم‌ترین سرمایه ورزش محسوب می‌شوند که با ایجاد احساس غرور و انگیزه در ورزشکاران، اثر مثبتی

افزایی، ایجاد انگیزه و تقویت اقتدار ملی، توسعه زیرساخت‌های هواداری اشاره کرد. یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که عوامل فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، و اقتصادی بر توسعه ورزش مردان عراق اثرگذار هستند. به نظر می‌رسد سازمان‌های متولی ورزش عراق نیاز به یک برنامه مدون و یک چشم‌انداز کل‌نگر نیاز دارند تا بتوانند ورزش مردان را در این کشور در ریل اصلی قرار دهند. از جمله محدودیت‌های این مطالعه می‌توان به عدم مشارکت برخی افراد مطلع در این حوزه اشاره کرد.

بر عملکرد و نتایج تیم‌ها خواهند گذاشت. عوامل فرهنگی، ارزشی، زیرساختی، اقتصادی، اجتماعی و فنی بر توسعه هواداری در ورزش تاثیرگذار هستند (درویشی، ناصری‌پور و دوستی، ۱۳۹۶). در حوزه هواداران مشخص شده ارزش‌های فردی، تخصص‌گرایی، وابستگی، هویت برند و هویت مشترک از جمله عوامل موثر بر فرهنگ هواداری، و به‌کارگیری الگوهای بومی فرهنگ‌سازی، مهارت آموزی و یادگیری و حمایت و پشتیبان از جمله راهبردهای موثر بر فرهنگ هواداری هستند (رضوی، مستحفظیان و زاهدی، ۱۳۹۹). در نهایت در بعد فرهنگی می‌توان به برگزاری همایش‌ها و کارگاه‌ها و جشنواره‌های دانش-

References

- Alonso-Dos-Santos, M., Guardia, F. R., Campos, C. P., Calabuig-Moreno, F., & Ko, Y. J. (2018). Engagement in sports virtual brand communities. *Journal of Business Research*, 89, 273-279. DOI: [10.1016/j.jbusres.2017.12.053](https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2017.12.053)
- Askarian, F., & Raahbar, M. (2021). Sport Development Model in Iran with an Emphasis on the Stakeholders, Practices and Processes. *Sport Management Journal*, 13(1), 315-339. (Persian). DOI: [10.22059/jsm.2020.291842.2354](https://doi.org/10.22059/jsm.2020.291842.2354)
- Asghari, F., Doosti, M., & Kalateh Sifari, M. (2019). A Study of Cultural and Social Factors Affecting the Development of Elderly Sport: A Mixed-Method Study. *Caspian Journal of Health and Aging*, 4(2), 66-74. (Persian). DOI: [10.22088/cjhaa.4.2.66](https://doi.org/10.22088/cjhaa.4.2.66)
- Bagheri, Y., Shariati Feizabadi, M., & Nazarian, A. (2016). Interpretative Structural Modeling (ISM) of Sport Diplomacy Components. *Sport Management Journal*, 8(5), 797-821. (Persian). DOI: [10.22059/jsm.2016.60248](https://doi.org/10.22059/jsm.2016.60248)
- Barreira, B., Santos, F., & Mazzei, L. C. (2022). Sport development and its socio-cultural and managerial aspects: an integrative review. *Motriz, Rio Claro*, 28, 1-9. DOI: [10.1590/s1980-657420220097422](https://doi.org/10.1590/s1980-657420220097422)
- Darabi, M., Rahmanpour, A., & Khosravipoor, Z. (2022). Identifying Effective Factors and Obstacles in the Development of Sport in Sistan and Baluchistan Province. *Research in Sport Management and Marketing*, 3(1), 30-47. DOI: [10.22098/rsmm.2022.1541](https://doi.org/10.22098/rsmm.2022.1541)
- Darvishi, A., Naseripour, M., & Dousti, M. (2018). Identifying Solutions to Retain and Increase Soccer Fans of Persepolis Cultural-Sport Club. *Sport Management Journal*, 9(4), 679-695. (Persian). DOI: [10.22059/jsm.2018.65882](https://doi.org/10.22059/jsm.2018.65882)
- Esmailpour Bariki, E., Shojaei, V., & Hami, M. (2022). Future Study of Iranian educational sport Factors affecting the development of educational sports in Iran with a futures study approach. *New Trends in Sport Management*, 9 (35), 179-192. (Persian). <http://ntsmj.issma.ir/article-1-1812-a.html>
- Farahani, A., Mohammadi Raoof, M., shajie, R., & maleki, A. (2020). Comparative Study of Sport Governance status in Iran and Selected Countries. *Applied Research of Sport Management*, 9(1), 75-96. (Persian). DOI: [10.30473/arsm.2020.7097](https://doi.org/10.30473/arsm.2020.7097)
- Farokhshahinia, R., Javad, S., Honari, H., Kargar, G., & Shirvani Naghani, M. (2021). Explaining the effective Environmental Scanning Pattern of Iran's sports Strategic Foresigh and drawing critical uncertainties. *Iranian journal of management sciences*, 16(61), 53-83. (Persian). https://journal.iams.ir/article_346.html?lang=fa
- Ghanbari, A., Khorvash, M., & Askari, A. (2024). The Design of an Interpretive Structural Model in the Development of Talent Identification Strategies in Iranian Sports. *Strategic Studies on Youth and Sports*, 22(62), 23-52. (Persian). DOI: [10.22034/ssys.2022.2133.2523](https://doi.org/10.22034/ssys.2022.2133.2523)
- Hashemi, F., Tojari, F., Sajjadi Hezave, H., & Amirtash, A. (2021). Analysis of the Effect of Recreational Sports Development on Health and Participation of Students in

- Sports Activities. *Jorjani Biomedical Journal*, 9 (1), 32-43. <http://goums.ac.ir/jorjanijournal/article-1-792-en.html>
- Jahantab Nejad, A., Mehdipour, A., & Khatibi, A. (2018). Analysis of Effective Factors on the Developing Basic Sports in the Elementary Schools of Ahvaz. *Sport Management Studies*, 10(50), 165-186. [Doi: 10.22089/smjr.2018.5321.2044](https://doi.org/10.22089/smjr.2018.5321.2044)
- Jalali farahani, M. (2014). Evaluate the Educational, Politic and Athletic Background of Senior Sport managers of Iran and selected countries. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 1(4), 57-68. (Persian). [Doi: 10.1001.1.25384023.1393.1.4.5.6](https://doi.org/10.1001.1.25384023.1393.1.4.5.6)
- Kalliopi, S., Shilbury D., & Christine, G. (2008). Sport Development Systems, Policies and Pathways: An Introduction to the Special Issue. *Sport Management Review*, 11, 217-223. [DOI: 10.1016/S1441-3523\(08\)70110-4](https://doi.org/10.1016/S1441-3523(08)70110-4)
- Kartakoullis, N., Karlis, G., & Karapadaki, M. (2009) Sports for All Philosophy: The evolution in Cyprus and the Transfer from a Sport to a Health Orientationm. *International Journal of Sport Management, Recreation & Tourism*, 3, 47-60. [DOI: 10.5199/ijsmart-1791-874X-3d](https://doi.org/10.5199/ijsmart-1791-874X-3d)
- Keshavarz, L., Hematinejad, M., & Azadvari, S. (2012). Impact of Leadership Style on Organizational Commitment in the Sport of All Sponsorship Organizations: Case study of Tehran Municipality Sport Organization. *Innova Ciencia*, 4(4), 48-57. [Doi: 10.1001.1.25384023.1393.1.3.2.1](https://doi.org/10.1001.1.25384023.1393.1.3.2.1)
- Khodadad Kashi, F., & Karimnia, E. (2016). The Effect of Economic and Social Factors on the Success of Sport in the Olympic Games (2012-1996). *Journal of Economic Modeling Research*, 7 (25) :43-67. (Persian). [Doi: 10.18869/acadpub.jemr.7.25.43](https://doi.org/10.18869/acadpub.jemr.7.25.43)
- Mallaei, M., Ramezaninejad, R., Yasori, M., & Kavosi, S. (2018). The Study of Factors Influencing Championship Development in Provinces of Iran and Designing a Proposed Model. *Sport Management Journal*, 10(4), 757-775. (Persian). [Doi: 10.22059/jsm.2019.223660.1753](https://doi.org/10.22059/jsm.2019.223660.1753)
- Mardani, M., Nazari, R., & Tabesh S. (2021). Effective Factors in the Development of Citizenship Sports in the Islamic Republic of Iran in the Direction of Social Health: A Meta-Combination Study. *Journal of Health Promotion Management*, 10(6), 80-98. (Persian). <http://jhpm.ir/article-1-1385-fa.html>
- Mohamadi Moghani, H., Kashef, M., Honari, H., & Gharekhani, H. (2016). Factor Analysis of the Political Role of Government in Implementing the Privatization Policy of Sports Industry. *New Trends in Sport Management*, 4 (13), 61-72. (Persian). <http://ntsmj.issma.ir/article-1-691-a.html>
- Razavi, S. Z., Mostahfezian, M., & Zahedi, H. (2020). Designing a Pattern of Fandom Culture Development in the Iranian Premier League. *Sport Management Studies*, 12(62), 221-250. (Persian). [Doi: 10.22089/smjr.2020.8230.2818](https://doi.org/10.22089/smjr.2020.8230.2818)
- Safari, M., & Ghareh, M. A. (2016). Identification and Classification of Effective Environmental Factors in Popularity of Recreational Sports in Iran. *Sport Management Journal*, 8(1), 51-68. (Persian). [Doi: 10.22059/jsm.2016.58230](https://doi.org/10.22059/jsm.2016.58230)
- Sajadi, S. N., & Alidoust Ghahfarokhi, E. (2025). The Model for Explaining Obstacles and Drivers of Social Development in the Programs of Sports Organizations for Development and Peace (SDP). *Sport Management Studies*, 16(88), 17-42. (Persian). [Doi: 10.22089/smjr.2023.13682.3789](https://doi.org/10.22089/smjr.2023.13682.3789)
- Shabani, A., & Khaje, F. (2017). Prioritizing Factors Affecting the Development of Sport for All and Sports Championship in Iran. *Strategic Studies on Youth and Sports*, 16(36), 57-68. (Persian). https://faslname.msy.gov.ir/article_204.html?lang=fa
- Shariati Feizabadi, M., Ranjbar, M., & Monazami, A. H. (2024). Middle East Pillars or Regional Opponents? The Sport Interactions of Iran and Saudi Arabia. *Research in Sport Management and Marketing*, 5(2), 114-132. [doi: 10.22098/rsmm.2024.13891.1287](https://doi.org/10.22098/rsmm.2024.13891.1287)
- Seif, B., Nemati, H., & Khiabani, H. (2017). Identifying factors affecting the growth and development of public sports among elderly men and women in Ilam province. *Third National Conference of Sports Sciences and Physical Education of Iran*, Tehran. <https://civilica.com/doc/654131>
- Shilbury, D. (2012). Competition: The heart and soul of sport management. *Journal of Sport Management*, 26, 1-10. [Doi: 10.1123/jsm.26.1.1](https://doi.org/10.1123/jsm.26.1.1)
- Sotiriadou, P., Shilbury, D., & Quick, S. (2008). The attraction, retention/transition and nurturing processes of sport development: Some Australian evidence. *Journal of Sport Management*, 22, 247-272. [DOI: 10.1123/jsm.22.3.247](https://doi.org/10.1123/jsm.22.3.247)
- Williams, J. (2008). Sport and the elite in early modern England. *Sport in History*, 28(3), 389-413. [DOI: 10.1080/17460260802315488](https://doi.org/10.1080/17460260802315488)